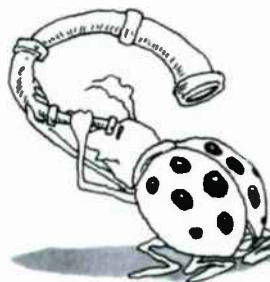

8.6x28.53	1	16 עמוד	נקודה	08/02/2010	21448477-7
24180					

רחוק מהעין

אלישיב רייכנר

המסורתיים האמיתיים

התנועה הקונסרבטיבית הוציאה סידור תפילה חדש בהוצאת "ידיעות ספרים", העונה לשם היומני "סידור ישראלי". בסידור החדש משמיטים הקונסרבטיבים מהתפילה קטעים "לאומיים" מדי לטעמם, שמתארים את מפלת אויבינו, ומנגד מוסיפים

תוספות פמיניסטיות בכל מקום בסידור שבו מוזכרים אבותינו ולא אמותינו. הליברליות הגדולה של מנסחי הסידור מתבטאת כצפוי רק בכיוונים מסוימים, ולכן ההתהדרות בשם "סידור ישראלי" היא צביעות במקרה הטוב, וחוצפה במקרה הרע.

כידוע, השם העברי שבחרה לה התנועה הקונסרבטיבית הוא "התנועה המסורתית", אבל כמו שמו של הסידור החדש, גם כאן מדובר בהונאה. החידושים הפופוליסטיים של הקונסרבטיבים הם הרי בדיוק ההפך משמירה על המסורת. באופן לא מפתיע הסידור החדש הוא בנוסח אשכנזי. אמנם בסופו הוקדשו ארבעה עמודים לנוסחים "אחרים" של קדיש וקדושה, אבל מדובר במס שפתיים, שכן בכל שאר העמודים אין זכר לנוסח עדות המזרח ומתפללים בנוסח זה יתקשו להתפלל בסידור.

לכאורה, התנועה המסורתית אמורה הייתה לנחול הצלחה דווקא בקרב בני עדות המזרח. הרי רבים מהמזרחים מגדירים את עצמם או מוגדרים על ידי אחרים כמסורתיים ולא כדתיים, בגלל אי הקפדתם על שמירת חלק מהמצוות. במציאות, אבוי למי שינסה להחדיר את הסידור הקונסרבטיבי לבית כנסת ספרדי. ה"מסורתיים" המזרחים, שאינם מקפידים על קלה כחמורה מחוץ לבית הכנסת, יהדפו כל ניסיון לשנות להם את נוסח התפילה ולהכניס בו אלמנטים פלורליסטיים ופמיניסטיים. גם הפמיניזם הדתי לא ממש מצליח לתפוס בציבור המזרחי.

בניגוד למסורתיים הקונסרבטיבים, שיותר מחדשים מאשר שומרים על הקיים, המסורתיים המזרחים הם אלה שבאמת שומרים על מסורת אבות. גם אם הם אינם

מקפידים על שמירת דקדוקי ההלכה, הם לא הופכים את חוסר הדקדוק הזה לאידאולוגיה, ובניגוד לקונסרבטיבים הם לא מתיימרים להציג את התנהגותם הדתית כאידאלית.

האבסורד הוא שמי שמייחצן את הסידור החדש של הקונסרבטיבים הוא דווקא ג'קי לוי שבא ממשפחה ספרדית. לוי נוהג להתגאות במתינות ובנחת הרוח של בני עדתו, אבל גם הוא מן הסתם יודע שהם לא יכניסו לבית הכנסת שלהם סידור קונסרבטיבי, ולא בגלל

שהוא בנוסח אשכנזי. ■